

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2021-502

21.5.2021

Gjensidige Forsikring ASA

Bygning - innbo (kombinert)

Håndverkerfeil – berikelsesforbud.

Sikrede engasjerte en håndverker for å renovere boligen i 2015. Etter behandling i lagmannsretten i mars 2019 mottok sikrede erstatning og prisavslag for mangler ved håndverksarbeidet. I september 2019 krevde sikrede differansen mellom beløpet lagmannsretten hadde tilkjent og det beløpet sikredes takstmann mente det vil koste å reparere skadene, dekket av selskapet. Selskapet avslo kravet under henvisning til at forsikringsvilkårene som gjaldt i 2017 kun dekket følgeskader ved håndverkerfeil, og ikke utbedring av selve feilen/mangelen. Sikrede gjorde gjeldende at håndverkerfeilen var omfattet av vilkårene utstedt i 2019, som dekket utbedring av selve feilen/mangelen. Selskapet opprettholdt avslaget og viste til at håndverkerfeilen måtte vurderes under vilkårene fra 2017 da manglene ifølge takstrapporten var kjent i 2017. Selskapet anførte også at det ikke fant grunnlag for å utbetale erstatning utover det som var tilkjent i lagmannsretten. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde sannsynliggjort at det forelå en dekningsmessig skade. Nemnda bemerket videre at sikrede ikke hadde sannsynliggjort at lagmannsrettens utmåling av prisavslaget var feil, og at det derfor ville stride mot det alminnelige berikelsesforbudet om sikrede skulle få det samme dekket en gang til.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 1 257 803

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for håndverkerfeil.

Forsikringsvilkår utstedt 12.1.17 har følgende dekning for håndverksfeil:

Håndverks- og entreprenørfeil - andre bygningsskader

- Andre bygningsskader som følge av feil utført av godkjent/autorisert håndverker eller entreprenør:
- Tele, setninger, jordtrykk, utilstrekkelig eller sviktende fundamentering
- Materialfeil, konstruksjonsfeil eller uriktig montasje
- Skaden må ha blitt konstatert innen 10 år etter at arbeidet ble utført

Håndverks- og entreprenørfeil – andre bygningsskader, dekker ikke:

(...)

- Utbedring av selve feilen/mangelen

I forsikringsvilkårene utstedt 7.1.19 er dekningen endret til:

Håndverks- og entreprenørfeil - andre bygningsskader

- Andre bygningsskader som følge av feil utført av godkjent/autorisert håndverker eller entreprenør:
- Tele, setninger, jordtrykk, utilstrekkelig eller sviktende fundamentering
- Materialfeil, konstruksjonsfeil eller uriktig montasje

- Utbedring av selve feilen/mangelen om denne har ført til eller vil føre til skade, inkludert tilkomstkostnader, inntil kr 100 000
- Utbedring av følgeskaden(e), inkludert tilkomstkostnader
- Skaden må ha blitt konstatert innen 10 år etter at arbeidet ble utført

Sikrede engasjerte en håndverker for å renovere sin bolig i 2015. Etter behandling i lagmannsretten i mars 2019 mottok sikrede erstatning og prisavslag for mangler ved håndverksarbeidet.

I september 2019 krevde sikrede differansen mellom beløpet lagmannsretten tilkjente og det beløpet sikredes takstmann mente det vil koste å reparere skadene, dekket under forsikringsvilkårenes dekning for håndverkerfeil. I den forbindelse sendte sikrede inn rapporter fra IR-kontroll og takstrapport fra takstmann O.H. Sikrede vedla videre dommen fra lagmannsretten.

Under overskriften "Sammendrag" i O.H.s rapport av 14.11.18 fremgikk det:

Denne rapporten er tillegg til våre rapporter av 18.6.2017 og 7.2.2018. Rapporten gjelder konstruksjonsfeil/byggefeil etter at boligen er blitt trykktestet og termofotografert, ytterskall i kjelleretasjen er tettet og ny trykktesting foretatt. Det er også tatt kontroll av isoleringsarbeidet og bærekonstruksjoner. Det er registrert skjeve gulv, nedbøyninger av konstruksjoner, ulik varmetap til yttertak, snøen smelter glir av først på tilbygget (den nye delen), isolasjonsarbeider er ikke fagmessig utført, isolasjonstykkelse ikke i hht tegninger, beskrivelser, krav i TEK 10. Det er også oppdaget at boligen ikke tilfredstiller krav til tetthet i følge TEK 10. Det er også oppdaget at bærekonstruksjoner ikke er utført med tilstrekkelig konstruksjonssikkerhet. (...) Mindre arbeider (feil/mangler) er tatt ut av rapporten etter avtale med oppdragsgiver.

Videre fremgikk det under overskriften "Skadeomfang":

- Manglende tetthet, viser til rapport fra IR-kontroll.
- Manglende isolasjon, se vår rapport av 29.09.18.
- Feil i forbindelse med bærekonstruksjonen (...)

Lagmannsrettsdommen avsagt 11.3.19 hadde følgende domsslutning:

(KP) AS dømmes til å betale til (sikrede) 431 777 - firehundreogtrettientusensyvhundreogsyttisju - kroner innen to uker fra forkynnelse av dommen.

2. (KP) AS og (PSS) AS dømmes i solidaransvar å betale til (sikrede) 190 000 - hundreognittitusen - kroner innen to uker fra forkynnelse av dommen.

3. (PSS) AS dømmes til å betale til (sikrede) 72 500 - syttitotusenfemhundre - kroner innen to uker fra forkynnelse av dommen.

Selskapet rekvirerte takstmann R.N. for å befare bygget. Under overskriften "Hva forårsaket skaden, og hvorfor?" i den reviderte rapporten av 18.10.19 fremgikk det:

Ingen skader registrert, men div store skjevheter, overflateavvik, feilkonstruksjon bæring for tak, skjevheter i yttertak og for lite isolasjon i tak. Årsaken til dette skyldes ufagmessig utført snekkerarbeider. Det ufagmessige utførte arbeidet med skjevheter og byggefeil har ikke ført til synlige skader på bygningen.

Selskapet avsto krav om erstatning 17.12.19 og viste til at håndverkerfeilen ikke hadde ført til noen følgeskader. Sikrede ba selskapet om en ny vurdering. Selskapet mottok en ny og revidert rapport fra takstmann R.N. Sikrede krevde 18.2.20 at selskapet overtok prosessen med prosjektering og byggeledelse under reparasjonsfasen. Sikrede anførte også at skaden var omfattet av forsikringsvilkårene utstedt 7.1.19.

Selskapet opprettholdt avslaget 9.3.20. Selskapet viste i den forbindelse til at forsikringsvilkårene på konstateringstidspunktet i 2017 ikke dekket utbedring av selve feilen/mangelen etter håndverkerfeil. Selskapet anførte også at det ikke var registrert noen følgeskader etter håndverkerfeilen.

Sikrede sendte en klage til selskapets interne klageorgan 9.3.20 og ettersendte 19.3.20 rapporten fra O.H. datert 18.6.17. Klageorganet opprettholdt avslaget 30.3.20 og viste til at skadene måtte vurderes under forsikringsvilkårene fra 12.1.17 da feilene/manglene var kjent 18.6.17. Klageorganet anførte også at det ikke fant grunnlag for å utbetale erstatning utover det som var tilkjent i lagmannsretten.

Sikrede krever dekning for differansen mellom beløpet som ble tilkjent av lagmannsretten og det beløpet sikredes takstmann mener det vil koste å reparere skadene, totalt kr 1 257 803. Dommen viser at sikrede fikk rett i at det var manglende tetthet, manglende isolasjon og manglende søyler/bærebjelker. Erstatningsbeløpene retten kom frem til, er imidlertid brøkdeler av det sikredes takstmann sier reparasjon vil koste.

Sikrede anfører at forsikringstilfellet ble konstatert og må anses inntrådt 11.3.19. De fleste skadene det kreves dekning for er uansett følgeskader av én enkelt startskade. Samtlige følgeskader kommer derfor inn under forsikringsdekningen uansett hvilke vilkår som legges til grunn.

Selskapet avviser ansvar og anfører at retten har gjort en bred og grundig vurdering av de forskjellige erstatningspostene. Selskapet finner derfor ikke grunnlag for å utbetale erstatning utover det som er tilkjent i den rettskraftige dommen fra lagmannsretten for de samme postene. Uavhengig av dommen hadde det ikke vært dekning for skadene som kreves erstattes iht. forsikringsvilkårene. Selskapet mener oppdagelsestidspunktet/skadedato var 18.6.17 fordi feilene/manglene står veldig detaljert i rapporten til takstmann O.H. datert 18.6.17.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for følgeskader av håndverksfeil.

Sikrede har fremlagt to forsikringer. Den ene gjelder 2017 og har følgende vilkår:

Håndverks- og entreprenørfeil - andre bygningsskader

- Andre bygningsskader som følge av feil utført av godkjent/autorisert håndverker eller entreprenør:
- Tele, setninger, jordtrykk, utilstrekkelig eller sviktende fundamentering
- Materialfeil, konstruksjonsfeil eller uriktig montasje
- Skaden må ha blitt konstatert innen 10 år etter at arbeidet ble utført

Håndverks- og entreprenørfeil – andre bygningsskader, dekker ikke:

(...)

- Utbedring av selve feilen/mangelen

Den andre gjelder fra 7.1.19 og har følgende dekning:

Håndverks- og entreprenørfeil - andre bygningsskader

- Andre bygningsskader som følge av feil utført av godkjent/autorisert håndverker eller entreprenør:
- Tele, setninger, jordtrykk, utilstrekkelig eller sviktende fundamentering
- Materialfeil, konstruksjonsfeil eller uriktig montasje
- Utbedring av selve feilen/mangelen om denne har ført til eller vil føre til skade, inkludert tilkomstkostnader, inntil kr 100 000
- Utbedring av følgeskaden(e), inkludert tilkomstkostnader

Begge vilkårene omfatter dekning for "bygningsskader" som følge av håndverksfeil. I vilkårene fra 2017 er utbedring av selve feilen unntatt, mens denne er omfattet av 2019 vilkårene.

Forutsetningen for dekning under begge vilkårssett er imidlertid at det må foreligge en "bygningsskade", jf. første strekpunkt. En "skade" er en negativ fysisk påvirkning på en gjenstand – her en bygningsdel – og forutsetter at delen blir skadet slik at den fysisk endrer seg ved skaden. En feil eller en mangel er derimot et avvik fra et spesifikasjonskrav. En feil eller mangel ved bygningen oppstår derfor ved leveransen av arbeidet, mens skaden er en følge av en slik feil eller mangel.

Under overskriften "Sammendrag" i O.H.s rapport av 14.11.18 fremgår det:

Denne rapporten er tillegg til våre rapporter av 18.6.2017 og 7.2.2018. Rapporten gjelder konstruksjonsfeil/byggefeil etter at boligen er blitt trykktestet og termofotografert, ytterskall i kjelleretasjen er tettet og ny trykktesting foretatt. Det er også tatt kontroll av isoleringsarbeidet og bærekonstruksjoner. Det er registrert skjeve gulv, nedbøyninger av konstruksjoner, ulik varmetap til yttertak, snøen smelter glir av først på tilbygget (den nye delen), isolasjonsarbeider er ikke fagmessig utført, isolasjonstykkelse ikke i hht tegninger, beskrivelser, krav i TEK 10. Det er også oppdaget at boligen ikke tilfredsstiller krav til tetthet i følge TEK 10. Det er også oppdaget at bærekonstruksjoner ikke er utført med tilstrekkelig konstruksjonssikkerhet. (...) Mindre arbeider (feil/mangler) er tatt ut av rapporten etter avtale med oppdragsgiver.

Videre fremgår det under overskriften "Skadeomfang":

- Manglende tetthet, viser til rapport fra IR-kontroll.
- Manglende isolasjon, se vår rapport av 29.09.18.
- Feil i forbindelse med bærekonstruksjonen (...)

Det er også fremlagt en rapport av 18.10.19:

- Ingen skader registrert, men div store skjevheter, overflateavvik, feilkonstruksjon bæring for tak, skjevheter i yttertak og for lite isolasjon i tak. Årsaken til dette skyldes ufagmessig utført snekkerarbeider. Det ufagmessige utførte arbeidet med skjevheter og byggefeil har ikke ført til synlige skader på bygningen.

Nemnda forstår rapportene slik at det dreier seg om mangler ved renoveringen. Det er ikke dokumentert at det foreligger noen skade på bygningen. Det foreligger i så fall ikke noe forsikringstilfelle som kan utløse ansvar under noen av vilkårene.

Nemnda peker for øvrig på at sikrede har fått prisavslag/erstatning for manglene i dom fra lagmannsretten. Sikrede anfører at han bare har fått dekning for en brøkdel av de faktiske utgiftene. Lagmannsretten har imidlertid foretatt en økonomisk vurdering av manglene, og nemnda kan ikke se at taksten fra sikrede er tilstrekkelig til å dokumentere at lagmannsrettens utmåling av prisavslaget er feil. I så fall vil det stride mot det alminnelige berikelsesforbudet om sikrede skulle få det samme dekket en gang til, jf. FinKN 2021-126 og 2021-127.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).